

Фурманюк С.М.

**викладач кафедри мистецьких наук і
методик навчання**

**(Житомирський державний
університет імені Івана Франка)**

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ

Постановка проблеми. Основними факторами естетичного виховання дітей в суспільстві є виховання: у праці та інших видах людської діяльності, в оточенні навколишнього середовища, вивченням теоретичних основ, на заняттях з художньої та образотворчої діяльності, розглядом творів мистецтва.

Розуміння та сприйняття прекрасного починається у дитинстві. «Все прекрасне, що існує в навколишньому світі і створене людиною для інших людей, повинно доторкнутися до серця дитини і облагородити його», – стверджував В. Сухомлинський [3].

Актуальність наукових досліджень. Перші враження про безмежний, складний та загадковий навколишній світ дитина отримує у дошкільному віці. За словами Якуша Корчака, вона прагне створити у ньому свій світ дитинства, добра і краси, своєрідним мікроскопом реального світу. Вихователі та батьки допомагають дитині знайти, відчутти і зрозуміти красу навколишнього середовища, а через мистецтво художньої праці глибше усвідомити все, що її оточує: природу, предмети, працю людини і її духовні надбання. Краса нерозривна з добротою, вона облагороджує життя, надихає на добрі справи. Введення дитини в світ краси і гармонії є важливим завданням естетичного виховання [1].

Мета статті. Прив'язати любов до мистецтва через естетичне виховання, насамперед спрямоване на розвиток та збагачення емоційно-чуттєвої сфери дитини. У сучасних умовах розвитку мистецьких дисциплін, художньо-творчої діяльності основною метою є підготовка спеціалістів для дошкільної освіти. Невід'ємною

частиною цієї підготовки є естетичне виховання дітей на сучасному етапі засобами художньої праці.

Виклад основного матеріалу. Естетичний розвиток особистості – процес становлення і вдосконалення естетичної свідомості та естетичної діяльності особистості.

Естетичний розвиток має на меті формування естетичної культури особистості, яка утворює такі компоненти:

- естетична свідомість – сукупність поглядів, знань, суджень, оцінок, ідей, ідеалів.
- естетичні потреби – внутрішня необхідність в осягненні певних естетичних цінностей і розвитку певних умінь.
- естетична діяльність – безперервний процес формування і реалізації певних творчих умінь, навичок, здібностей гармонізації себе і світу [2].

Ці якості особистості необхідно розвивати з раннього дитинства, зосереджувати увагу на певних напрямках, добирати засоби, форми та методи з розрахунком на вікові особливості дітей, на особливості їх естетичного сприймання.

Динаміка становлення естетичного сприймання дошкільнят залежить від їх здатності до емоційно-естетичного переживання, яка має специфічні особливості у ранньому, молодшому, старшому дошкільному віці.

Спільна діяльність педагога і дитини, спрямована на розвиток у неї здібностей до сприймання прекрасного, мистецьких цінностей і продуктивної діяльності є основою процесу естетичного виховання. До основних умов естетичного виховання відносяться: правильно організоване середовище, в якому виховується дитина, в оформленні приміщення дошкільного закладу доцільно використовувати твори образотворчого та декоративного мистецтва. Також потрібно залучати дітей до створення предметів побуту та декоративних елементів на заняттях з художньої праці і використовувати їх в оформленні приміщення. Це буде сприяти кращому естетичному вихованню та прагненню у дітей оберігати витвори мистецтва.

До засобів естетичного виховання належать:

- Естетика побуту. Художнє оформлення дошкільного закладу з основним змістом виховної роботи та художнього розвитку дитини.

- Твори мистецтва. Їх використовують для оформлення інтер'єру, під час навчання та самостійної діяльності.
- Природа. Екскурсії на природу вчить дитину бачити гармонійність, красу, багатство барв кожної пори року, самостійний підбір матеріалу для творчості на заняттях з художньої праці.
- Спеціальне навчання. На різних видах занять при навчанні звертати увагу на формування уявлень про прекрасне, відпрацювання навичок художньо-творчої діяльності, розвиток естетичних почуттів.
- Самостійна художня діяльність дітей. У процесі художньої діяльності діти реалізують свої творчі задуми та розвивають здібності до художньої творчості. Для розвитку самостійної художньої діяльності необхідно створювати спеціальні зони з необхідним обладнанням, матеріалами, якими діти можуть вільно користуватися.
- Свята. З ними пов'язані яскраві естетичні переживання дітей, прагнення випробувати себе у різних жанрах мистецтва.

У період раннього дошкільного віку важливо забезпечити своєчасний розвиток чутливості сенсорного апарату дитини, сформувати емоційні рефлексії на сприйняття яскравих якостей і властивостей предметів та явищ. З розвитком мовленнєвого спілкування та формування ігрової та елементарної художньої діяльності. Дитина розрізняє найяскравіші предмети та їх елементи, захоплюється іграми з конструювання конструктором та реагує на яскраві іграшки.

У молодшому віці естетичний розвиток дитини пов'язаний з придбаним досвідом та її інтересами. У елементарній художній діяльності дитина намагається досягти образності, розвиває самостійність у відтворенні всіх елементів твору, виявляє творчу активність.

У середньому дошкільному віці діти виявляють художні інтереси, прагнуть до творчості, відчувають радість від створення будь-яких поробок та творів мистецтва. Вони вже більш цікавляться художніми творами, помічають зв'язок між змістом твору і його виражальними засобами, починають порівнювати різні твори мистецтва. Важливо максимально підтримувати дітей в їх прагненні до ранньої творчості, стимулювати розвиток художньо-творчої діяльності.

У старшому дошкільному віці дитина виявляє здатність свідомо розрізняти виразально-зображувальні засоби художніх творів, пояснювати особливості творів мистецтва. Важливе значення естетичного розвитку в цьому віці має формування мислення та уяви, які забезпечують прагнення до естетичних переживань і творчої діяльності дитини. Це безперервний процес формування і реалізації певних творчих умінь, навичок, здібностей та потреба в естетичній діяльності [3].

Основним шляхом естетичного виховання дітей дошкільного віку є художнє виховання – виховання особистості засобами мистецтва та художньої праці. Завданнями якого є:

- систематичний розвиток естетичного сприймання (процес відображення сутності предметів і явищ естетичної дійсності), почуттів і уявлень дітей;
- залучення дітей до діяльності у сфері мистецтва, виховання прагнення виконувати елементи прекрасного в побут, природу, самостійну діяльність;
- розвиток художньо-творчих здібностей у різних видах діяльності.

Естетичне виховання сприяє можливості художнього розвитку кожної дитини. Також потребує особливого ставлення і непрямого педагогічного керівництва для збереження інтересу до самостійної творчої діяльності, що формує самостійність у художній праці та відповідає інтересам і потребам дітей.

Висновки. Отже, естетичне виховання – це організація життя і діяльності дітей, що сприяє розвитку естетичних почуттів дитини, формуванню уявлень і знань про прекрасне в житті і мистецтві, естетичних оцінок і естетичного ставлення до навколишнього світу. Так на заняттях з художньої праці формується відношення до мистецтва через естетичне виховання, насамперед спрямоване на розвиток та збагачення емоційно-чуттєвої сфери дитини.

Література:

1. Дитина. Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років. – К., 2012. – С. 56 – 62.
2. Методичні рекомендації до Програми виховання та навчання дітей від двох до семи років «Дитина». – Київ, – 2012.
3. Григор'єва Г.Г. Розвиток дошкільника в образотворчій діяльності / Г.Г. Григор'єва. – К., 2000. – С. 75.